

Професійний стандарт ПСИХОТЕРАПЕВТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розробником

ГС «Національна психологічна асоціація»

протокол № 06/2 від 22 травня 2025 року

Професійний стандарт розроблено та затверджено згідно з вимогами статті 4² Кодексу законів про працю України на підставі:

- висновку Національного агентства кваліфікацій до проекту професійного стандарту «Психотерапевт», схваленого Рішенням Національного агентства кваліфікацій № 12, протокол № 26 (220) від 19.05.2025 про дотримання під час підготовки проекту професійного стандарту «Психотерапевт» вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 р. № 373
- висновку Професійної спілки працівників охорони здоров'я України № 01-07/93 від 21.06.2024 щодо погодження проекту професійного стандарту «Психотерапевт»

I. Назва професійного стандарту

Психотерапевт

II. Загальні відомості про професійний стандарт

1. Мета діяльності за професією - підтримка, відновлення та покращення психічного здоров'я, поліпшення соціального функціонування через надання психотерапевтичної допомоги.

2. Назва виду (видів) економічної діяльності, секції, розділу, групи, класу економічної діяльності та їх код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності» (за потреби)

Секція Q Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги

Розділ 86 Охорона здоров'я

Група 86.9 Інша діяльність у сфері охорони здоров'я

Клас 86.90 Інша діяльність у сфері охорони здоров'я

3. Назва (назви) професії (професій) та код (коди) підкласу (підкласів) (групи) професії згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»

Психотерапевт 2445.2

4. Узагальнена назва професії (за потреби)

Психотерапевт

5. Назви типових посад (за потреби)

-

6. Професійна (професійні) кваліфікація (кваліфікації), її (їх) рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій

Психотерапевт, спеціаліст - 7-й рівень НРК.

Психотерапевт II кваліфікаційної категорії - 7-й рівень НРК.

Психотерапевт I кваліфікаційної категорії - 7-й рівень НРК.

Психотерапевт вищої кваліфікаційної категорії - 7-й рівень НРК.

7. Назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи

- Диплом магістра у галузі знань «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «Психологія», «Практична психологія» або прирівняних до неї, отриманий за освітньою програмою, акредитованою НАЗЯВО або іншими агентствами з акредитації, які

мають визнання від МОН України, або самим МОН України (для освіти, яка здобувалася до створення НАЗЯВО).

- Диплом бакалавра у галузі знань «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «Психологія», «Практична психологія» або прирівняних до неї¹, отриманий за освітньою програмою, акредитованою НАЗЯВО або іншими агентствами з акредитації, які мають визнання від МОН України, або самим МОН України (для освіти, яка здобувалася до створення НАЗЯВО).
- Диплом спеціаліста² у галузі знань «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «Психологія», «Практична психологія» або прирівняних до неї, отриманий за освітньою програмою, акредитованою НАЗЯВО або іншими агентствами з акредитації, які мають визнання від МОН України, або самим МОН України (для освіти, яка здобувалася до створення НАЗЯВО).
- Сертифікат про повне, завершене навчання або акредитацію у визнаному українським законодавством підході психотерапії, отриманий у визнаній міжнародною спільнотою інституції, яке передбачає теоретичне навчання, практику та супервізію випадків.
- Сертифікат про присвоєння (підтвердження) звання «Психотерапевт, спеціаліст», виданий комісіями, що створюються при ВМНЗ, які знаходяться у підпорядкуванні МОЗ III-IV рівня акредитації та закладах післядипломної освіти.
- Посвідчення про присвоєння (підтвердження) кваліфікаційної категорії «Психотерапевт II кваліфікаційної категорії», виданий атестаційними комісіями, що створюються при Міністерстві охорони здоров'я України (Центральна атестаційна комісія), Міністерстві охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, управліннях (головних управліннях) охорони здоров'я обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій.
- Посвідчення про присвоєння (підтвердження) кваліфікаційної категорії «Психотерапевт I кваліфікаційної категорії», виданий атестаційними комісіями, що створюються при Міністерстві охорони здоров'я України (Центральна атестаційна комісія), Міністерстві охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, управліннях (головних управліннях) охорони здоров'я обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій.
- Посвідчення про присвоєння (підтвердження) кваліфікаційної категорії «Психотерапевт вищої кваліфікаційної категорії», виданий

¹ Відповідно до Наказу № 1151 від 06 листопада 2015 року «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266.

² Відповідно до підпункту 2 пункту 2 розділу XV Закону України № 1556-VII «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста (повна вища освіта) прирівнюється до вищої освіти ступеня магістра.

атестаційними комісіями, що створюються при Міністерстві охорони здоров'я України (Центральна атестаційна комісія), Міністерстві охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, управліннях (головних управліннях) охорони здоров'я обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій.

- Документи про підтвердження безперервного професійного розвитку у відповідності до діючої нормативно-правової бази.

III. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток

1. Здобуття професійної кваліфікації (назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації; суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій)

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння / підтвердження та визнання професійних кваліфікацій: Комісії, що створюються при вищих медичних навчальних закладах, які знаходяться у підпорядкуванні МОЗ III-IV рівнів акредитації та закладах післядипломної освіти
Психотерапевт, спеціаліст	Наявність обох дипломів бакалавра і магістра (або одного диплома спеціаліста) у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія», «Практична психологія» або прирівняних до неї за умови, що - диплом магістра або спеціаліста отримано за освітньою програмою (спеціалізацією) з психотерапії в одному з визнаних українським законодавством підході та акредитованою в визнаних міжнародною спільнотою інституціях, або, за відсутності згаданої спеціалізації, наявні - документ про підвищення професійної кваліфікації за спеціалізацією «Клінічна психологія» (36 кредитів ЄКТС – для осіб, які мають стаж роботи на посаді психолога або практичного психолога системи охорони здоров'я менше 3 років; 18 кредитів ЄКТС – для осіб, які мають стаж роботи на посаді психолога або практичного психолога у системі охорони здоров'я понад 3 роки; 6 кредитів ЄКТС – для осіб, які мають спеціалізацію з клінічної психології, але не працювали за фахом клінічного психолога більше 3 років) та - сертифікат про повне, завершене навчання або акредитацію у визнаному українським законодавством підході психотерапії, отримані у визнаній міжнародною спільнотою інституції, яке передбачає теоретичне навчання, практику та супервізію випадків.

2. Професійний розвиток

1) з присвоєнням наступної професійної кваліфікації³ (назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації; суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій)

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння / підтвердження та визнання професійних кваліфікацій: Атестаційні комісії, що створюються при Міністерстві охорони здоров'я України (Центральна атестаційна комісія), Міністерстві охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, управліннях (головних управліннях) охорони здоров'я обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій
Психотерапевт II кваліфікаційної категорії	- Наявність сертифіката про присвоєння (підтвердження) звання «Психотерапевт, спеціаліст». - Безперервний професійний розвиток у відповідності до діючої нормативно-правової бази. - Стаж роботи за фахом психотерапевта понад 5 років за умови мінімум 1 року роботи повної зайнятості під супервізією психотерапевта II і вище кваліфікаційних категорій.
Психотерапевт I кваліфікаційної категорії	- Наявність посвідчення про присвоєння (підтвердження) про присвоєння (підтвердження) кваліфікаційної категорії «Психотерапевт II кваліфікаційної категорії». - Безперервний професійний розвиток у відповідності до діючої нормативно-правової бази. - Стаж роботи за фахом психотерапевта - понад 7 років.
Психотерапевт вищої кваліфікаційної категорії	- Наявність посвідчення про присвоєння (підтвердження) про присвоєння (підтвердження) кваліфікаційної категорії «Психотерапевт I кваліфікаційної категорії». - Безперервний професійний розвиток у відповідності до діючої нормативно-правової бази. - Стаж роботи за фахом психотерапевта - понад 10 років.

2) без присвоєння наступної професійної кваліфікації:

для вдосконалення (підтримання) професійної кваліфікації, в тому числі шляхом набуття нових/додаткових навичок/компетентностей

Передбачено обов'язкове проходження безперервного професійного розвитку, що може здійснюватися шляхом формальної, неформальної та

³ Наказ МОЗ України від 29 березня 2002 р. № 117 (зі змінами); Наказ МОЗ України від 12 серпня 2009 р. № 588 (зі змінами).

інформальної освіти відповідно до вимог законодавства. Інструктаж з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, протипожежного захисту проводиться один раз на рік.

для підтвердження наявної професійної кваліфікації

Підтвердження професійної кваліфікації або кваліфікаційної категорії здійснюється відповідно до вимог законодавства.

IV. Аббревіатури, скорочення (за потреби)

ВМНЗ – вищі медичні навчальні заклади;

ЄКТС – Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система;

МДК – мультидисциплінарна команда;

МКФ – Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я;

МКХ – Міжнародна класифікація хвороб;

МОЗ – Міністерство охорони здоров'я;

МОН – Міністерство освіти і науки;

НАЗЯВО – Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти;

НРК – Національна рамка кваліфікацій;

ТФ – трудові функції;

CRC – Конвенція про права дитини;

CRPD – Конвенція про права осіб з інвалідністю;

DSM – Довідник діагностичних критеріїв від Американської психіатричної асоціації;

ICCPR – Міжнародний пакт про громадянські та політичні права.

V. Опис трудових функцій.

Трудові функції (умовне позначення, назва)	Компетентності (умовне позначення, назва)	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
А. Підтримка професійного розвитку та власного психічного здоров'я.	А1. Здатність до саморефлексії, самоспостереження за станом власного психічного здоров'я, виявлення ранніх ознак порушення такого стану та ознак професійного вигорання.	А1.31. Інструменти (методів, методик) саморефлексії та самоспостереження. А1.32. Ранні ознаки порушень у сфері власного психічного здоров'я та підходів щодо їх самодіагностики.	А1.У1. Здійснювати саморефлексію та самоспостереження за власним психоемоційним станом. А1.У2. Виявляти ранні ознаки порушень у власному психічному здоров'ї.		А1.В1. Самостійно здійснювати рефлексію, самоспостереження за станом власного психічного здоров'я, виявляти у себе ранні ознаки порушень такого стану та професійного вигорання.
	А2. Здатність обирати та практично застосовувати методи та інструменти, спрямовані на підтримку власного психічного здоров'я та попередження професійного вигорання.	А2.31. Теорії та методи підтримки власного психоемоційного стану та управління стресом. А2.32. Теорії та методи попередження професійного вигорання.	А2.У1. Застосовувати методи, підтримки власного психоемоційного стану та управління стресом. А2.У2. Застосовувати методи попередження та подолання вигорання.		А2.В1. Самостійно здійснювати підбір та застосовувати методи та інструменти, спрямовані на підтримку власного психічного здоров'я та попередження професійного вигорання.

	А3. Здатність використовувати супервізію, інтервізію та власний психотерапевтичний досвід як інструмент професійного розвитку та попередження професійного вигорання.	А3.31. Теорії та практики супервізійної та інтервізійної роботи. А3.32. Ролі власного психотерапевтичного досвіду у попередженні професійного вигорання.	А3.У1 Готувати та представляти матеріали випадків для супервізії та інтервізії. А3.У2. Надавати зворотній зв'язок та формулювати рекомендації щодо випадків, представлених колегами. А3.У3. Звертатися за отриманням власного психотерапевтичного досвіду.	А3.К1. Взаємодіяти з колегами, членами МДК, супервізорами .	А3.В1. Самостійно та у співпраці з колегами використовувати супервізію, інтервізію та власний психотерапевтичний досвід як інструмент професійного розвитку та попередження професійного вигорання.
	А4. Здатність аналізувати власні потреби у професійному розвитку, планувати та здійснювати професійний розвиток і самоосвіту.	А4.31. Розуміння власних потреб у професійному розвитку. А4.32. Обізнаність в наявних освітніх програмах, курсах, тренінгах, тощо, що відповідають потребам професійного розвитку. А4.33. Критерії визначення якості освітніх продуктів. А4.34. Підходи до планування професійного розвитку та інструментів самоорганізації.	А4.У1. Аналізувати власні потреби у професійному розвитку та складати індивідуальний план професійного розвитку. А4.У2. Обирати освітні програми, курси, тренінги, тощо, які відповідають потребам професійного розвитку. А4.У3. Визначати якість освітніх продуктів та робити зважений вибір. А4.У4. Застосовувати інструменти самоорганізації в процесі професійного розвитку.	А4.К1. Взаємодіяти з надавачами освітніх послуг, колегами та фаховими спільнотами з метою здійснення професійного розвитку та самоосвіти.	А4.В1. Самостійно, та у співпраці з колегами аналізувати власні потреби у професійному розвитку, планувати та здійснювати професійний розвиток та самоосвіту.
Б. Планування та здійснення	Б1. Здатність планувати	Б1.31. Способи планування	Б1.У1. Планувати психотерапевтичні	Б1.К1. Взаємодіяти з клієнтом / пацієнтом,	Б1.В1. У співпраці з клієнтом/пацієнтом

психотерапевтичних інтервенцій.	психотерапевтичні інтервенції з урахуванням потреб клієнта / пацієнта ⁴ , запиту та результатів діагностичної оцінки.	психотерапевтичних інтервенцій. Б1.32. Розуміння ключових положень та структури (рамки) психотерапевтичного контракту. Б1.33. Організація психотерапевтичного процесу.	інтервенції з урахуванням визначених цілей та завдань. Б1.У2. Визначати ключові показники ефективності психотерапії.	його родиною та іншими близькими особами з метою планування психотерапевтичних інтервенцій.	здійснювати планування психотерапевтичних інтервенцій.
	Б2. Здатність здійснювати психотерапевтичні інтервенції в рамках розробленого плану.	Б2.31. Основні психотерапевтичні методи та інтервенції. Б2.32. Психотерапевтичні інтервенції в напрямку, за яким отримана психотерапевтична освіта. Б2.33. Психогігієна та самодопомога у сфері психічного здоров'я.	Б2.У1. Налагоджувати та підтримувати психотерапевтичний альянс з клієнтом / пацієнтом. Б2.У2. Здійснювати психоедукацію. Б2.У3. Застосовувати, модифікувати та адаптовувати психотерапевтичні техніки у відповідності до мети та цілей психотерапії. Б2.У4. Навчати пацієнта технікам самодопомоги, формувати навички їх використання у повсякденному житті.	Б2.К1. Взаємодіяти з клієнтом / пацієнтом, його родиною та іншими близькими особами з метою реалізації психотерапевтичних інтервенцій.	Б2.В1. Самостійно та у співпраці з клієнтом / пацієнтом здійснювати психотерапевтичні інтервенції в рамках розробленого плану.

⁴ Терміни "пацієнт" та "клієнт" в цьому Стандарті вживаються як синонімічні та взаємозамінні з огляду на таку практику їхнього вживання в професійному середовищі.

	БЗ. Здатність здійснювати психотерапевтичні інтервенції з використанням сучасних інформаційно - комунікаційних технологій.	БЗ.31. Основи сучасних інформаційних технологій. БЗ.32. Основи національного законодавства щодо телемедицини в сфері охорони здоров'я. БЗ.33. Основи забезпечення безпеки при роботі у кіберпросторі та захисту даних.	БЗ.У1. Вільно володіти пакетом офісних програм та користуватись державними інформаційними системами (в тому числі для ведення електронного документообігу). БЗ.У2. Організовувати і здійснювати психотерапевтичні інтервенції онлайн. БЗ.У3. Організовувати і проводити професійні заходи онлайн. БЗ.У4. Інформувати про свої послуги та просувати їх у соціальних мережах з дотриманням норм професійної етики та практики. БЗ.У5. Визначати якість та доцільність використання електронних додатків у здійсненні психотерапевтичних інтервенцій на основі наукових даних. БЗ.У6. Користуватися електронними додатками з доведеною ефективністю у фаховій діяльності.	БЗ.К1. Взаємодіяти з клієнтом / пацієнтом, його родиною, іншими близькими особами та фахівцями, задіяними у лікуванні (зокрема членами МДК) з метою з здійснення психотерапевтичних інтервенцій онлайн.	БЗ.В1. Самостійно та/або з допомогою колег та/або зовнішніх експертів вивчати та використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології.
--	---	---	---	--	--

	Б4. Здатність спиратися на дані наукових досліджень у професійній діяльності.	Б4.31. Основи теорії та методології досліджень в психотерапії. Б4.32. Бази даних наукової літератури (зокрема PubMed, MEDLINE, Cochrane Library, PsycINFO та інше.).	Б4.У1. Користуватися базами даних наукової літератури. Б4.У2. Оцінювати та аналізувати якість та доказовість інформації. Б4.У3. Уміння застосовувати в психотерапевтичній практиці результати наукових досліджень.	Б4.К1. Взаємодіяти з колегами та фаховими спільнотами з метою пошуку, аналізу та застосування результатів наукових досліджень у психотерапевтичній практиці.	Б4.В1. Самостійно шукати та аналізувати наукову літературу, спиратися на дані наукових досліджень у професійній діяльності.
	Б5. Здатність надавати зворотній зв'язок клієнту / пацієнту під час здійснення психотерапевтичних інтервенцій та на етапі їх завершення.	Б5.31. Способи, підходи та принципи надання зворотного зв'язку клієнту / пацієнту на різних етапах психотерапевтичної роботи. Б5.32. Недискримінаційна, вільна від стигми лексика. Б5.33. Сучасна термінологія, відображена у визнаних українським законодавством та міжнародною фаховою спільнотою системах класифікації та діагностики психічних розладів (зокрема МКХ, DSM).	Б5.У1. Надавати зворотній зв'язок клієнту / пацієнту в процесі психотерапевтичної роботи та на етапі її завершення. Б5.У2. Володіння недискримінаційною, вільною від стигми лексикою. Б5.У3. Володіння сучасною термінологією, відображеною у визнаних українським законодавством та міжнародною фаховою спільнотою системах класифікації та діагностики психічних розладів (зокрема МКХ, DSM).	Б5.К1. Взаємодіяти з клієнтом / пацієнтом з метою надання зворотного зв'язку під час здійснення психотерапевтичних інтервенцій та на етапі їх завершення.	Б5.В1. Самостійно надавати зворотній зв'язок клієнту / пацієнту під час здійснення психотерапевтичних інтервенцій на етапі їх завершення.

	Б6. Здатність бути толерантним, враховувати при взаємодії з клієнтом / пацієнтом етнічні, соціокультурні особливості, релігійні переконання, гендер, особливості сексуальної поведінки та зберігати нейтральність.	Б6.31. Етнічна психологія та основи культурної антропології. Б6.32. Основи релігієзнавства. Б6.33. Основи сексології та гендерних студій. Б6.34. Основи антидискримінаційного законодавства.	Б6.У1. Рефлексувати власні упередження та стереотипи. Б6.У2. Зберігати нейтральність, бути вільним від дискримінації та стигми. Б6.У3. Враховувати етнічні, соціокультурні особливості, релігійні переконання та гендер при здійсненні психотерапевтичних інтервенцій.	Б6.К1. Взаємодіяти з клієнтом / пацієнтом у недискримінаційний та вільний від стигми спосіб.	Б6.В1. Бути толерантним, враховувати при взаємодії з клієнтом / пацієнтом його особливості, бути нейтральним.
В. Проведення аналізу та ідентифікації потреб.	В1. Здатність аналізувати життєвий контекст та визначати потреби і зони розвитку клієнта / пацієнта.	В1.31. Базові принципи та методи психології. В1.32. Методи аналізу потреб. В1.33. Базові знання з психіатрії. В1.34. Базові знання з психофармакології. В1.35. Базові знання з нейрофізіології. В1.36. Базові знання з психічного здоров'я.	В1.У1. Збирати інформацію про потреби клієнта / пацієнта. В1.У2. Оцінювати потреби клієнта / пацієнта. В1.У3. Аналізувати отриману інформацію. В1.У4. Збирати інформацію про життєвий контекст клієнта / пацієнта для визначення подальшої психотерапевтичної тактики.	В1.К1. Взаємодіяти з клієнтом / пацієнтом, його родиною, іншими близькими особами та фахівцями, задіяними у лікуванні, з метою ідентифікації та аналізу потреб клієнта / пацієнта.	В1.В1. У співпраці з клієнтом / пацієнтом аналізувати життєвий контекст та визначати потреби і зони розвитку клієнта / пацієнта.

	В2. Здатність визначати мету, цілі та очікуваний результат психотерапії, укладати психотерапевтичний контракт.	В2.31. Розуміння психотерапевтичного процесу та специфіки укладання психотерапевтичного контракту в напрямку або методі за яким отримана психотерапевтична освіта. В2.32. Вплив стану психічного здоров'я та наявних психічних розладів клієнта / пацієнта на його функціонування.	В2.У1. Впорядковувати та структурувати дані попередньої оцінки потреб клієнта / пацієнта. В2.У2. Формулювати та прояснювати умови психотерапевтичного контракту. В2.У3. Обговорювати очікування та формулювати у співпраці з клієнтом / пацієнтом мету і цілі психотерапії. В2.У4. Обговорювати з клієнтом / пацієнтом можливий вплив психотерапії на його життя. В2.У5. Визначати критерії оцінки досягнення цілей.	В2.К1. Взаємодіяти з клієнтом / пацієнтом з метою визначення цілей психотерапії та укладання психотерапевтичного контракту.	В2.В1. У співпраці з клієнтом / пацієнтом визначати мету та цілі психотерапії та укладати психотерапевтичний контракт.
Г. Оцінка результатів психотерапевтичних інтервенцій.	Г1. Здатність планувати процедуру та обирати методи оцінки результатів психотерапевтичних інтервенцій.	Г1.31. Теорії та методології оцінки ефективності психотерапії. Г1.32. Принципи організації процесу оцінки результатів психотерапевтичних інтервенцій.	Г1.У1. Аналізувати зміст терапевтичного контракту, робочу документацію. Г1.У2. Формулювати мету, завдання та критерії оцінки результатів психотерапевтичних інтервенцій. Г1.У3. Створювати план та обирати методи оцінки результатів психотерапевтичних	Г1.К1. Взаємодіяти з фахівцями, задіяними у лікуванні, з метою планування процедури та вибору методів оцінки результатів психотерапевтичних інтервенцій.	Г1.В1. Самостійно або разом з іншими фахівцями, задіяними у лікуванні, планувати процедури та обирати методи оцінки результатів психотерапевтичних інтервенцій.

			інтервенцій.		
	Г2. Здатність оцінювати та аналізувати результати психотерапевтичних інтервенцій.	Г2.31. Основи досліджень в психотерапії. Г2.32. Валідні методи та методики оцінки ефективності психотерапії.	Г2.У1. Застосовувати методи оцінки, результатів психотерапевтичних інтервенцій. Г2.У2. Якісно та кількісно аналізувати та інтерпретувати результати оцінки.	Г2.К1. Взаємодіяти з клієнтом / пацієнтом, його родиною та іншими близькими особами з метою аналізу результатів психотерапевтичних інтервенцій.	Г2.В1. Самостійно та у співпраці з клієнтом / пацієнтом, його родиною та іншими близькими особами, оцінювати та аналізувати результати психотерапевтичних інтервенцій.
	Г3. Здатність готувати звіт за результатами психотерапевтичної роботи.	Г1.31. Правила та процедури документообігу та звітності в закладі охорони здоров'я. Г1.32. Вимоги до структурування та змісту звіту за результатами психотерапевтичної роботи.	Г1.У1. Узагальнювати зміст та підводити підсумки психотерапевтичної роботи. Г1.У2. Описувати процес та результати психотерапевтичної роботи у структурований та зрозумілий спосіб.	Г1.К1. Взаємодіяти з клієнтом / пацієнтом, його родиною, іншими близькими особами та фахівцями, задіяними у лікуванні (зокрема членами МДК), з метою звітування та результатами психотерапевтичної роботи.	Г1.В1. Самостійно та з у співпраці з іншими фахівцями задіяними у лікуванні, готувати звіти за результатами психотерапевтичної роботи.

Д. Проведення психодіагностичного оцінювання.	Д1. Здатність здійснювати психодіагностичне оцінювання психічного здоров'я та психічних розладів клієнта / пацієнта.	Д1.31. Психологія особистості. Д1.32. Сімейна та подружня психологія, психологія пари. Д1.33. Теорія та методологія психодіагностики в психотерапії. Д1.34. Визнані українським законодавством та міжнародною фаховою спільнотою системи класифікації та діагностики психічних розладів (зокрема МКХ, DSM). Д1.35. Нейропсихологія та клінічна психологія. Д1.36. Сексологія та гендерні студії.	Д1.У1. Аналізувати матеріали психодіагностичного оцінювання. Д1.У2. Обирати валідні психодіагностичні інструменти. Д1.У3. Проводити нейропсихологічне обстеження. Д1.У4. Застосовувати тести, опитувальники та інші психодіагностичні інструменти. Д1.У5. Проводити клінічне інтерв'ю та спостереження. Д1.У6. Якісно та кількісно аналізувати дані психодіагностичного оцінювання. Д1.У7. Аналізувати динаміку змін психічного здоров'я клієнта / пацієнта.	Д1.К1. Взаємодіяти з клієнтом / пацієнтом індивідуально, з сім'єю або парою з метою психодіагностичного оцінювання психічного здоров'я та психічних розладів клієнта / пацієнта.	Д1.В1. У співпраці з клієнтом / пацієнтом та іншими фахівцями здійснювати психодіагностичне оцінювання психічного здоров'я та психічних розладів.
--	---	---	---	---	--

	Д2. Здатність оцінювати соціальне функціонування та міжособистісні стосунки клієнта / пацієнта.	Д2.31. Соціальна психологія. Д2.32. Визнані українським законодавством та міжнародною фаховою спільнотою системи класифікації та діагностики психічних розладів (зокрема МКФ). Д2.33. Теорії та методології оцінювання соціального функціонування та міжособистісних стосунків.	Д2.У1. Застосовувати тести, опитувальники та інші психодіагностичні інструменти. Д2.У2. Проводити клінічне інтерв'ю та спостереження. Д2.У3. Якісно та кількісно обробляти, аналізувати та інтерпретувати дані оцінювання.	Д2.К1. Взаємодіяти з клієнтом / пацієнтом, його родиною та іншими близькими особами з метою оцінювання соціального функціонування та міжособистісних стосунків клієнта / пацієнта.	Д2.В1. У співпраці з клієнтом / пацієнтом, його родиною та іншими близькими особами, а також іншими фахівцями здійснювати оцінку соціального функціонування та міжособистісних стосунків.
	Д3. Здатність оцінювати групову динаміку в процесі групової психотерапевтичної роботи.	Д3.31. Психологія груп та конфліктологія. Д3.32. Теорії та методології психодіагностики в груповій психотерапії.	Д3.У1. Застосовувати тести, опитувальники та інші психодіагностичні інструменти. Д3.У2. Проводити клінічне інтерв'ю та спостереження. Д3.У3. Якісно та кількісно обробляти, аналізувати та інтерпретувати результати оцінювання.	Д3.К1. Взаємодіяти з групою з метою оцінювання групової динаміки в процесі психотерапевтичної роботи.	Д3.В1. У співпраці з учасниками групи, за необхідністю, з іншими фахівцями, оцінювати групову динаміку в процесі групової психотерапевтичної роботи.

Є. Забезпечення між- та внутрішньо дисциплінарної співпраці.	Є1. Здатність бути частиною професійних спільнот.	Є1.31. Базові знання з теорії лідерства, модерації та медіації. Є1.32. Теорії соціальної взаємодії та групової динаміки.	Є1.У1. Ухвалювати рішення у співпраці з колегами. Є1.У2. Набувати та підтримувати членство в професійних фахових об'єднаннях. Є1.У3. Виступати в ролі модератора та медіатора на фахових зустрічах.	Є1.К1. Взаємодіяти з професійною спільнотою з метою набуття та підтримання членства.	Є1.В1. Самостійно та у співпраці з колегами брати участь в житті професійних спільнот.
	Є2. Здатність співпрацювати в мультидисциплінарних командах.	Є2.31. Специфіка мультидисциплінарної взаємодії. Є2.32. Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність мультидисциплінарних команд в закладах охорони здоров'я.	Є2.У1. Дотримуватися вимог нормативно-правових актів, що регулюють діяльність мультидисциплінарних команд в закладах охорони здоров'я. Є2.У2. Взаємодіяти з членами МДК в межах своїх функціональних обов'язків. Є2.У3. Вирішувати проблеми, пов'язані з веденням випадків.	Є2.К1. Взаємодіяти з членами МДК в контексті виконання функціональних обов'язків.	Є2.В1. Співпрацювати в мультидисциплінарних командах.
	Є3. Здатність представляти інтереси професійної спільноти.	Є3.31. Основи публічних виступів та підготовки презентацій. Є3.32. Обізнаність з актуальних проблем та викликів з якими стикається професійна спільнота.	Є3.У1. Готувати публічні виступи та презентувати свої думки і професійні досягнення, ділитися інформацією з іншими фахівцями та громадськістю. Є3.У2. Створювати професійний	Є3.К1. Взаємодіяти з професійною спільнотою, представниками органів влади, ЗМІ.	Є3.В1. Самостійно та у співпраці з колегами представляти інтереси та відстоювати права професійної спільноти.

			інформаційний контент. Є3.У3. Здійснювати адвокацію дотримання професійних стандартів та відстоювання прав професійної спільноти.		
Ж. Вирішення етичних дилем та інших проблем, пов'язаних з професійною етикою і практикою.	Ж1. Здатність вирішувати етичні дилеми та інші проблеми, пов'язані з професійною етикою та практикою.	Ж1.31. Професійна деонтологія. Ж1.32. Етичний кодекс професійної асоціації, членом якої є фахівець. Ж1.33. Механізми звернення до етичних комітетів та комісій професійних асоціацій.	Ж1.У1. Здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог професійної деонтології. Ж1.У2. Виявляти етичні порушення у власній професійній діяльності, та діяльності колег. Ж1.У3. Вирішувати етичні дилеми та інші проблеми, пов'язані з професійною етикою та практикою.	Ж1.К1. Взаємодіяти з клієнтом / пацієнтом, його родиною, іншими близькими особами та фахівцями, задіяними у лікуванні (зокрема членами МДК), з представниками правоохоронних органів, громадських організацій, ЗМІ з метою вирішення етичних дилем та інших проблем, пов'язаних з професійною етикою та практикою.	Ж1.В1. Самостійно та / або з колегами вирішувати етичні дилеми.
	Ж2. Здатність дотримуватися вимог національних та міжнародних нормативно-правових актів при вирішенні етичних дилем та інших проблем, пов'язаних	Ж2.31. Національне законодавство у сфері охорони здоров'я. Ж2.32. Національні та міжнародні, ратифіковані в Україні нормативно-правові акти, дотичні до сфери психічного здоров'я	Ж2.У1. Слідувати вимогам національного законодавства у сфері охорони здоров'я. Ж2.У2. Слідувати вимогам національних та міжнародних, ратифікованих в Україні нормативно-правових	Ж2.К1. Взаємодіяти з клієнтом / пацієнтом, його родиною, іншими близькими особами та фахівцями, задіяними у лікуванні (зокрема членами МДК), з представниками	Ж2.В1. Бути обізнаним в правових актах та слідувати вимогам законодавства.

	з професійною етикою та практикою психотерапії.	(зокрема CRPD, ICCPR, CRC).	актів, дотичних до сфери психічного здоров'я. Ж2.У3. Підготовка звітів та інших матеріалів на запит правоохоронних органів.	правоохоронних органів, громадських організацій, ЗМІ з дотриманням вимог національних та міжнародних нормативно-правових актів.	
	Предмети та засоби праці (за потреби): - Обладнання, устаткування: Персональний комп'ютер, стіл та стілець, наявність безпроводного інтернету, засоби оргтехніки, канцелярські товари; ліцензійні психодіагностичні та психотерапевтичні програмні засоби; шумоізольоване, окреме приміщення, яке має не менше двох окремих крісел, засоби для конфіденційного зберігання документів та матеріалів психотерапевтичної роботи. - Матеріали: законодавчі та нормативно-правові акти, рекомендації щодо здійснення діяльності у сфері психотерапії; засоби наочності; едукативні та методичні матеріали; фахова психологічна література; - Інструмент: цифрові програмні засоби, сервіси та ресурси; інструменти щодо організації та проведення діагностування та моніторингу (анкети, опитувальники, тести).				

VI. Розподіл трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями (за потреби)

№	Трудові функції	Психотерапевт вищої кваліфікаційної категорії	Психотерапевт I кваліфікаційної категорії	Психотерапевт II кваліфікаційної категорії	Психотерапевт, спеціаліст
1	Підтримка професійного розвитку та власного психічного здоров'я.	+	+	+	+
2	Планування та здійснення психотерапевтичних інтервенцій.	+	+	+	+
3	Проведення аналізу та ідентифікації потреб.	+	+	+	+
4	Оцінка результатів психотерапевтичних інтервенцій.	+	+	+	+
5	Проведення психодіагностичного оцінювання.	+	+	+	+
6	Забезпечення між-та внутрішньо дисциплінарної співпраці.	+	+	+	+
7	Вирішення етичних дилем та інших проблем, пов'язаних з професійною етикою і практикою.	+	+	+	+

**йдеться про рівень розвитку професіонала і його здатність виконувати кожну функцію на глибшому рівні*

VII. Відомості про розроблення та затвердження професійного стандарту

1. Повне найменування розробника професійного стандарту

Громадська спілка «Національна психологічна асоціація»

Склад робочої групи:

ГОРБУНОВА Вікторія Валеріївна, д. психол. н., голова Національного комітету EuroPsy – голова робочої групи

ДЯТЕЛ Надія Леонідівна – психологиня, координаторка ГС «Національна психологічна асоціація» – секретар робочої групи

АВДЄЄВ Олександр Сергійович, психіатр, КПТ-терапевт – представник організації-роботодавця – керівник команди центру психологічного здоров'я "4help"

БРИГАДИР Юлія Миколаївна, психологиня – представниця організації-роботодавця – проєкт «Психічне здоров'я для України (Mental Health For Ukraine — МН4U)»

ВЙОНЦЕК Оксана Степанівна, психотерапевтка, клінічна психологиня – представниця організації-роботодавця – КНП ЛОР "Львівська обласна клінічна психіатрична лікарня"

ГОНЧАРОВА Ольга Юріївна, психотерапевтка – представниця організації-роботодавця – співзасновниця Центру Когнітивно-поведінкової терапії

ЖИДКО Максим Євгенович, к. психол. н., – представник закладу освіти – декан гуманітарно-правового факультету Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"

ЗЛИДЕННИЙ Тарас Володимирович, обласний психіатр-нарколог – представник організації-роботодавця – КНП СОР "Обласний клінічний медичний центр соціально небезпечних захворювань"

ІВАНЧУК Ірина Олександрівна, к. психол. н., – представниця державних органів (за згодою) – начальниця відділу управління та протидії вірусним гепатитам та опіоїдної залежності Центру громадського здоров'я МОЗ

КЕЧУР Роман Володимирович, к. мед. н., психіатр, психотерапевт – представник закладу освіти – Український Католицький Університет

КОЛЄВА Ганна Михайлівна, практична психологиня – представниця професійних спілок – Професійна спілка працівників охорони здоров'я України

КОРОЛИК Ольга Ігорівна, психотерапевтка – представниця організації-роботодавця – засновниця психологічного центру ALTERA

КОЧАРЯН Олександр Суренович, д. психол. н., професор – представник організації-роботодавця – директор Всеукраїнського інституту клієнт-центрованої та експериментальної психотерапії

ПІДКАЛЮК Наталя Олексіївна, лікарка-психіатр – представниця організації-роботодавця – Клініка психосоматики «Менталіс»

ФІЛЬЦ Олександр Орестович, психотерапевт, д. мед. н., професор – представник закладу освіти – Львівський національний медичний університет

ФЛОМБОЙМ Анна Володимирівна, акредитована терапевтка методу КПТ – представниця організації-роботодавця – президентка Української асоціації когнітивно-поведінкової терапії

ЦИБА Тетяна Вікторівна – представниця державних органів (за згодою) – народна депутатка України, членкиня Комітету Верховної Ради з питань свободи слова, голова підкомітету з питань права громадян на інформацію.

2. Назва та реквізити документа, яким затверджено професійний стандарт:

Протокол № 06/2 від 22 травня 2025 року.

3. Реквізити висновку суб'єкта перевірки про дотримання вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів під час підготовки проєкту професійного стандарту

Висновок Національного агентства кваліфікацій до проєкту професійного стандарту «Психотерапевт», схваленого Рішенням Національного агентства кваліфікацій № 12, протокол № 26 (220) від 19 травня 2025 року про дотримання під час підготовки проєкту професійного стандарту «Психотерапевт» вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 р. № 373).

4. Реквізити висновку репрезентативних всеукраїнських об'єднань професійних спілок на галузевому рівні про погодження проєкту професійного стандарту

Висновок щодо погодження проєкту професійного стандарту «Психотерапевт» Профспілкою працівників охорони здоров'я України № 01-07/93 від 21 червня 2024 року.

VIII. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру: червень 2025 року.

IX. Рекомендована дата перегляду професійного стандарту:

Червень 2030 року.